

علیرضایاری؛ نویسنده و کارگردان نمایش «نیمه فرشته» در گفت و گوبا «صبا»:

رویای تلخ تئاتر

زهراسادات مصطفوی

گفت و گو

«نیمه فرشته» کاری از گروه تئاتر رگرت به نویسندگی و کارگردانی علیرضایاری، داستانی را در ستایش اندیشه انسان روایت می‌کند. در خلاصه این نمایش آمده است: «تصمیم‌گیرنده ما نیستیم همه دستورات از ذهن آدمی است، هیچ وقت نباید بگذاریم تراکنش‌های ذهنی، ما را کنترل کنند، تراکنش‌هایی که گاه می‌تواند برای ما گران تمام شود.» نازنین بهرامی، تایماز گلشن، دلارا ادراکی و محمدسروش غفاری در این نمایش ایفای نقش می‌کنند. از دیگر عوامل آن باید به منشی صحنه: آتوسا رزمجویی، طراح حرکت: نازنین بهرامی، مدیر صحنه: پرنیان کبریایی، هماهنگی: مهشید شعبانی، طراح و مجری لباس: هستی مدیریان، طراح گریم: سمیرا مهدوی شکیب، مجری گریم: مانده ضرابی، تنظیم و میکس موزیک: محمدسروش غفاری، آهنگساز: خشایار و کیلی، نقاش و طراح پوستر: الهه کوهبر، مدیر اجرایی: علی باقری، دستیار اجرایی: مسلم یاری، عکاس: وحید مشایخی، مینا قانع، تیزر: بهزاد لطفی، مهران میناوند، مشاور رسانه‌ای: زهره سعیدی و تبلیغات مجازی: باربد طولابی (تهران تماشا).

نمایش «نیمه فرشته» که روی پوستر آن تاکید شده «برای افراد کمتر از ۱۶ سال توصیه نمی‌شود» از ۹ دی ماه هر شب ساعت ۲۱ در تماشاخانه باران به صحنه می‌رود. به همین بهانه گفت و گویی با علیرضایاری؛ کارگردان این نمایش، داشته‌ایم که در ادامه می‌خوانید.

موضوع نمایشنامه «نیمه فرشته» چطور و با توجه به چه دغدغه‌های فکری به ذهن شما رسید و چرا تصمیم گرفتید که آن را روی صحنه ببرید؟

این کار به هویت و ماهیت انسان برمی‌گردد. همه انسان‌ها و خصوصاً انسان‌هایی که در این سرزمین زندگی می‌کنند همیشه طبق عادت کارهای روزمره خود را انجام می‌دهند و زندگی‌شان براساس سنت‌های مرسوم شکل می‌گیرد. این نمایشنامه از این جا آغاز می‌شود که فردی دست به تابوشکنی می‌زند و دیگر سنت‌های عمومی برایش قابل احترام نیست و به دنبال تغییراتی در زندگی شخصی خود است، اما به دلیل این که مسیر اشتباهی را برای ادامه زندگی انتخاب می‌کند در این مسیر به وجود خدا نیز شک می‌کند و جسم دنیایی خود را باارزش‌تر می‌داند. این نمایشنامه تلنگری است برای افرادی که سعی در تغییر خود دارند. نکته مورد اهمیت در این متن این است که هر تغییری باعث خوشبختی افراد نمی‌شود و اگر سعی کنیم عادات مثبت را از زندگی خود حذف کنیم قطعاً اتفاق خوبی نمی‌افتد. به طور کل همه انسان‌ها نیازمند تغییراتی در زندگی خود هستند و ما از این مسئله و جمله‌ای که در قوانین همه کشورها وجود دارد سوء استفاده کردیم و آن این که «قانون از عقل ناقص بشریت نشأت می‌گیرد» و این یعنی قانون مفاهیمی را تعریف می‌کند که خود به آن اعتقاد دارد و شاید هم درست نباشد. در جامعه ما خیلی از قوانین درست نیستند و یک‌سری باید و نباید در مقابل افراد قرار داده شده است اما همه ما انسان هستیم و برای زندگی کنار یکدیگر نیاز به قوانینی خاص و ویژه داریم.

بازیگران نمایش به چه صورت انتخاب شدند؟
بازیگران کار آماتور بودند و از طریق فراخوان انتخاب شدند اما از قبل سابقه اجرا نمایش را نداشته‌اند. من علاقه‌مند بودم که با یک گروه جوان کار کنم به صورتی که همه گروه دیده شود. البته در انتخاب این شیوه و روش اشتباه کردم! زمانی که ما با یک گروهی کار می‌کنیم که هیچ تجربه عملی ندارد، مجبور به پذیرش مسئولیت‌های گوناگون به جای آن‌ها می‌شویم. در این کار من به تنهایی هم مسئولیت کارگردان، دستیار کارگردان و هم منشی صحنه را برعهده داشتم و این کار را بسیار برای من سخت کرد. نباید انتظار زیادی از این دوستان داشت ولی تجربه این کار هم بسیار برای من دشوار بود.

لطفاً مقداری از موسیقی و آهنگسازی کار بفرمایید.

ما در این کار هم موسیقی زنده و هم موسیقی ضبط شده داریم. شعری که در میان نمایش خوانده می‌شود به طور کامل داستان نمایش را روایت می‌کند که یک سری موسیقی از قبل برای کار ساخته شده که در چند صحنه اجرا می‌شود. ما در این کار دو پرسوناژ داریم که نقش تراوشات ذهنی را دارد یعنی حرف‌هایی که شخصیت نمایش دوست دارد بگوید یا بشنود را عنوان می‌کند.

استقبال مخاطبان از نمایش شما چطور بوده است؟

استقبال مخاطبان در شب‌های ابتدایی خیلی خوب بود اما به این دلیل که ما تبلیغات و روابط عمومی در راستای معرفی نمایش نداشتیم، قطعاً هم استقبال بسیار زیادی نخواهد بود. سالن باران به ما لطف کرد و بدون دریافت هزینه‌ای، سالن اصلی را در اختیار گروه نمایش «نیمه فرشته» قرار داد و ما براساس فروش روزانه و گیشه هزینه را در اختیار سالن باران قرار خواهیم داد.

از اجرا در سالن باران رضایت دارید؟

در این شرایط خیر! ما یک هفته قبل از اجرا متوجه شدیم سالن عمق استاندارد برای نمایش ما را ندارد و من روی عمق یازدهمتری سالن حساب کردم. خیلی از بازی و میزانش‌ها به دلیل عمق بسیار کم عوض شد و عملاً هیچ کاری از بچه‌های گروه بر نمی‌آمد. این مشکل با نورپردازی سالن نیز با ما همراه بود؛ این کار یک اثر سورئال است و بسیار به نورپردازی اصولی نیاز دارد اما تمامی نورپردازی برای گروه اجرایی پیش از ما مورد استفاده قرار گرفت و تنها نور محیطی در اختیار ما بود.

با توجه به این محدودیت‌هایی که در سالن باران وجود دارد چرا دیگر سالن‌های دولتی را برای اجرا امتحان نکردید؟

اجرا در تئاتر شهر نیاز به نوبت‌دهی دارد که من از مدت‌ها پیش همچنان در انتظار نوبت اجرا هستم. تالار مولوی نیز برای دانشجویان است و من دانشجوی نیستم. به طور کل امکان استفاده از دیگر سالن‌های دولتی برای ما وجود نداشت. اگر ما با یک گروه حرفه‌ای کار می‌کردیم امکان تمرین در بلندمدت وجود داشت اما گروه اجرایی ما حرفه‌ای نبود و تمرین در بلندمدت اعضای گروه را دچار تنش می‌کرد.

اگر نکته‌ای هست به عنوان سخن پایانی بفرمایید.

من بعد از اتمام این کار دیگر کار نمایش نخواهم کرد و به همه توصیه می‌کنم وارد این کار نشوند! هیچ چیزی در تئاتر وجود ندارد، نه پول، نه شهرت و نه حتی عشق! من توصیه می‌کنم هیچ کس کار کارگردانی و تهیه‌کنندگی انجام ندهد. من برای این کار به تهران آمدم، هزینه‌های زیادی برای کار نمایش کرده‌ام و در نهایت به هیچ نتیجه‌ای نرسیده‌ام چون تهران برای آدم‌های پولدار است. از همه دوستان خواهش می‌کنم که اگر پولی ندارند وارد کار تئاتر نشوند چون ریسک می‌کنند و نهایتاً ضربه می‌خورند. تئاتر برای آدم‌های خاصی است که انتظار دعوت شدن دارند.

ما تئاتری‌ها یکدیگر را حمایت نمی‌کنیم پس چه انتظاری از دیگران و مردم داریم! بهتر است افرادی مثل من تئاتر را کنار بگذارند تا تئاتر‌هایی مانند «بینوایان» با شرایط و پول خیلی خوب به اجراهای خود ادامه دهند. من درباره هنرمندی یا بی‌هنری کسی حرفی نمی‌زنم اما با داشتن شرایط خوب، همه توانایی بهترین اجراها یا بهترین افراد را دارند. اگر توانستید با شرایطی که ما در آن قرار داریم اثری را روی صحنه ببرید هنرمند واقعی هستید.

